AUGUSTIN
CUPȘA

STRĂINĂTATE

HUMANITAS
BUCUREȘTI

Cuprins

Peppermint Patty 5
Într-o zi doar praful 18
În potârnichi să mă îngropi 33
Primul găsit cu privirea 45
Soldații mergeau prin zăpadă 57
Toate trec cu un chiot sau cu un oftat 71
Animal print 87
Imponderabil 100
Străinătate 118
Stimați turiști 141
Perspectivă într-un interior francez 153
Valuri albe, bleu, bleu închis și gri 166
Parfumul anilor noștri morți 196

Mulțumiri 211

Peppermint Patty

La șase după-amiaza soarele ardea în geamurile fumurii, făcând improbabilă orice încercare de mișcare. În depărtare se ghiceau formele orașului, demolat de caniculă, reconstruit spre dimineață din resturi de BCA și termopane, cu câteva bulevarde, să facă drum printre ele. Mai aproape, câțiva arțari și salcâmi, cu coroanele prăfuite, înconjurau o baltă de culoarea ghipsului impregnat cu fire de nisip, încrețită de valuri de iarbă și mătasea broaștei ca un trandafir de deșert. Nu aveau să fie văzuți pelerini. Nu avea să se arate nici o minune.

Curând lumina urma să capete reflexe de oțel, să facă secțiuni prin aer, unde oamenii puteau fi studiați în ipostazele martiriului: cu capetele atârnate deasupra geamurilor, scoțând bule de aer ca niște mormoloci în mâl, apăsând claxoanele din volan și picioarele în ambreiaje, cu cefele transpirate, cu priviri hipnotizate de iluzia salvării din capătul pasajului de la Unirea. În fanta de aer dintre două DAF-uri cu caroserie de Rocar, împotmolite pe ambele benzi, împingând coada furnicarului către Piața Sudului, către ieșire.

După-amiezile șefa de proiect nu trecea pe la birouri, cu atât mai puțin vara, când pârjolul elimina 99% din formele cunoscute de viață, mă prefăceam preocupat în spatele monitorului și scăpam cu atât. Diminețile transcriam răspunsurile de pe înregistrările audio, băgam datele în Excel sau verificam răspunsurile la întrebările încrucișate, dar tot aveam destul timp să-mi văd fața în monitor, la cât stăteam degeaba.

În ziua în care m-am mutat în București, un japonez a fost sfâșiat de un maidanez pe bulevardul Titulescu. În seara aia am tras geamantanul la Dristor 1, pe rulantele blocate. Înăuntru aveam aproape toate hainele de acasă și un plic de la mama, cu jumătate din chiria pe prima lună. Fata m-a așteptat în colțul intersecției de la Râmnicu Sărat. Am intrat într-un fel de fostă Alimentara și mi-am cumpărat o sticlă de vin, pe care am băut-o aproape singur.

Cu câteva ore înainte omul reușise să se târască până în holul unui imobil, unde a strigat la portar să sune la 112, dar echipajul de pe ambulanță nu l-a mai putut resuscita. București, 2006. În instanță maidanezul Bosquito a fost apărat de Paula Iacob și într-un final a fost achitat, apoi a fost adoptat de un neamț, Guido Bayer, și a luat numele de Ziva, fiind de fapt o cățea. În articol mai scria că a trăit fericit în țara de adopție, alături de ceilalți trei câini ai familiei. A murit de bătrânețe la vârsta de 19 ani. Frankfurt, 2013.

M-am gândit că s-a încheiat ciclul de 7 ani și trebuia să trec pragul mai departe.

Am ales Anglia în primul rând pentru că știam engleză de acasă, la test am luat B2, dar puteam să iau și mai bine, dacă m-aș fi prins de unde vin cu adevărat problemele platformelor de pescuit în Marea Nordului și aș fi făcut cu două puncte mai mult la vocabularul de specialitate. În al doilea rând pentru că acolo era vară-mea. Pentru înscriere trebuia să completez un formular în care să bifez răspunsurile la *Etnicity*, *Sexual Orientation* și *Religion and Belief*, apoi să-mi declar problemele și antecedentele personale.

Vară-mea mi-a zis să nu mă împiedic la primul hop.

— Când o să fii hărțuit la serviciu și o să fie pentru una din chestiile astea, o să poți să folosești copia declarației în instanță.

Madi terminase filologia și era vânzătoare la un magazin de haine de lux în Harrogate. Într-o gazdă îl întâlnise pe Phil, un canadian care lucra în York, la un serviciu de comunicații, un tip foarte mișto, cu care m-am întins de câteva ori la bere prin telefon, când ea alerga prin casă după Eddie. Permisul

meu de muncă mă costa o mică avere. Actele din România, traducerile legalizate la unul din birourile acreditate, care erau toate în Anglia, taxa de înscriere, drumul până la Manchester și cheltuielile de acolo, din care nu puteam să scad decât cazarea, pentru că aș fi stat la ei. Apoi puteam să rămân câteva luni, până mi-aș fi găsit un job. Ceea ce însemna că ar fi trebuit să-mi restrâng căutările în zonă, deși, dacă tot era să ajung acolo, aș fi vrut undeva la mare, în sud, la Cardiff, unde bărbații care nu beau și nu agață ies duminică dimineața pe plaja de la Pernath, stau cu fundul în nisipul ud și sughiță bere de ghimbir, în timp ce vaporii de ceață li se condensează pe obraji.

În declarație am bifat *white*, *heterosexual/straight* și la *Religion* am pus *other*, pentru că nu era nici un cuvânt să spună cum credeam eu. La celelalte secțiuni am mințit.

Dacă nu era Madi, n-aș fi găsit nici jobul de la firmă. Ea avea o prietenă care terminase tot în București, cu vreo doi ani înaintea mea, și din ianuarie intrase în concediu prenatal. Birourile erau în aceeași clădire cu mallul, dar accesul se făcea pe lângă intrarea în parcarea subterană. Aveam o alveolă cu pereți de doi metri, între ușă și geamurile exterioare. Puteam să mă ridic oricând, să mă mișc pe mochetă și să mă zgâiesc în stradă, fără să mă întrebe cineva ceva. În șase luni nu reușisem să leg prenumele din chat de figurile din celelalte alveole.

După Paște a fost la fel de cald de dimineața până seara, mi-am dat seama că am intrat în vară când mi-am văzut umbra proiectată pe peretele din placaj.

Pe tăblia mesei un gândac marmorat se deplasa încet către fâșia de umbră din spatele tastaturii. Îl știam de vreo două luni, între timp îmbătrânise și se sfoiegise, de-abia își mișca cele șase picioare. La nivelul solului, un tramvai își târa și el garnitura pe șinele încinse până în dreptul stației, apoi aștepta cu ușile deschise. Dacă o luai pe jos, urmărind poteca de umbră din buza panourilor care delimitau spre bulevard pârloagele din jurul bălții Văcărești, puteai să ajungi în intersecție și să cobori la metrou, să-ți găsești scăparea în răcoarea catacombelor.

Am văzut o femeie cu capul acoperit de un batic înflorat, urmată de trei câini vagabonzi, care a făcut traseul și era cât pe ce să treacă cu toate viețile la următorul nivel, când s-a trezit în dreptul semaforului, cu mâinile imobilizate de cele două plase de rafie, unde o rază ucigătoare i-a decupat conturul și i-a ridicat îngerașul până în marginea de sus a ecranului, apoi i l-a dizolvat pe fondul spălăcit al cerului.

Câinii au rămas la adăpostul chioșcului de ziare, unul dintre ei, cu blana cafenie, decojită în careuri, s-a încovrigat sub tejghea și a început să caște, iar ceilalți doi au început să amușine grămăjoarele de gunoi.

M-am întors la calculator. Dinspre coridor s-a auzit sunetul unor tălpi de plută, care se lipeau și se dezlipeau de linoleum. Ușile din sticlă mată erau un avantaj în detectarea siluetelor în mișcare, petele de întuneric care se evaporau ca ochiurile de apă pe asfalt, absorbite prin ușile automate din capătul culoarului, și celelalte, care irizau suprafața tulbure din chenar, atunci când se opreau în dreptul intrării. Apoi pintenul extras din lăcaș, arcul încuietorii eliberat de încărcătură și țăcănitul piedicii cu o tresărire pe loc, toate într-o succesiune atât de rapidă, încât puteau fi confundate într-un singur clic de o ureche neexersată.

La urmă o ușă care se deschide și face legătura între două spații cu aer stătut.

— Hei, ce faci?

— Treabă.

— Cred că ți-am rezolvat cu traducătorul, mi-a răspuns Jessica Finch, și e autorizată IOL. Hai în mall, să bem ceva cu gheață.

Pe Raluca am moștenit-o de la tipa care intrase în concediu. Mi-a zis că era deja un reflex să coboare de la etajul patru ca să meargă la cafea cu tipa care frecase scaunul înaintea mea și, ca să fie clar că făcea referire la câinele lui Pavlov, și-a ridicat mâinile ca două lăbuțe în dreptul sânilor și și-a îndreptat umerii mici.

Avea câțiva pistrui pe față, delicați ca un polen, și părul deschis la culoare, nuanța caramelelor cu lapte de la Werther's.

Dacă și-ar fi prins bretonul cu o agrafă, ar fi arătat ca Peppermint Patty din Peanuts.

Nu mai știu dacă eu m-am gândit sau ea mi-a zis că așa se semna în generală.

Când își lua cola fără zahăr, la pahar de carton, sorbea repede sucul, apoi începea să scobească prin pahar cu paiul după gheață și crănțănea cuburile între dinți, că-mi făcea rău.

Tot timpul găsea pe cineva la o masă, despre care știa câte ceva, îmi făcea semn cu paiul între dinți și o mișcare scurtă din cap. Belgianul avea trei copii cu două femei și dădea o groază de bani la școala franceză. Patroana de la Tradițional mergea cu maică-sa la cumpărături și în toamnă își luaseră blănuri de nurcă identice. Favoriții ei erau niște gemeni silfizi, părul platinat, curbat peste frunte, până în dreptul urechii, de fapt, un băiat și o fată, care luau tot timpul masa împreună. Pentru mine aglomerația de la Food Court era la fel ca amestecul de bucle și contururi dintr-o carte de colorat, în care trebuia să hașurezi fiecare spațiu în culoarea potrivită, ca să identifici în junglă prietenii doctorului Aumădoare.

Și-a băgat cu totul fața în pahar când mi-a propus să mă întâlnesc cu taică-su.

— Numai cu el?

— Vara stă la casă, a mormăit și a continuat să facă bolboroci în pelicula de cola care rămăsese sub bucățelele de gheață spartă.

— Și ce să-i spun?

— Că ești prietenul meu, te porți bine cu mine și mă înțelegi.

Am spionat peste umărul ei armonia gemenilor care se priveau în ochi în timp ce vorbeau, apoi cel așezat cu spatele s-a aplecat să culeagă de pe jos o boabă de strugure. N-a mâncat-o, a pus-o deoparte. Boaba a descris un semicerc până s-a oprit în marginea unui șervețel făcut triunghi.

— Și de ce nu mergi cu gagiul tău?

— Aoleu, tu ştii ce urât e gagiul meu? Cum să mă duc cu el la tata?

În pozele din cont tipul arăta cam ca Bjorn Ironside înainte să despice cranii adverse, poate un pic mai închis la ten, cu o privire mai vicleană.

— Ăsta e urât?

S-a uitat şi ea în telefon, apoi l-a tras în dreptul ei şi a căutat alte instantanee.

— Păi da, nu i se văd mâinile. Are tatuaje până unde i se termină mâneca de la helancă. Cu ce să se îmbrace pe căldura asta? Cu cămaşă? La casă nu e aer condiţionat, se stă în grădină. Nu pot să le fac cunoştinţă în maşină.

— Cheamă-i pe la tine.

— A, nu se poate să-l aduc pe Andi pe la mine. Nu e genul să-l bagi în casă.

Am vrut s-o întreb ce-mi dădea în schimb, dar mi-a adus aminte că tocmai îmi promisese o traducătoare cu reducere, făceam economie de 80 de lire, aşa că i-am zis:

— Bine, să-mi spui când, ca să mă pregătesc.

— Deocamdată eşti în Anglia cu treabă. Ştii ceva de pe acolo?

— Un pic din Londra.

— Bine, acolo eşti acum.

Pe urmă nu m-a mai bătut la cap, două săptămâni am crezut că a uitat sau a găsit o variantă mai bună. Vikingii i-au bătut pe asediatorii din Northumbria şi l-au luat prizonier pe Aethelwulf, pe urmă Ragnar şi-a tras-o cu prinţesa Auslag, iar ea i-a mărturisit în ultimul episod că e însărcinată.

Raluca s-a întors bronzată de la munte, în schimb Bjorn Ironside cam răcise, s-a făcut praf într-o seară şi a adormit în iarbă, iar ea n-a putut să-l ridice de acolo. La Bâlea, spre dimineaţă, crăpau pietrele şi când mi-a zis asta m-am gândit cum ar fi fost să dorm într-un sac umed, alunecând pe o pajişte cu fire de gheaţă, chiar şi legat în sania vikingilor.

Nici eu n-aveam aer condiţionat. De câteva luni zăceam fără să mai întind canapeaua, cu punga de chipsuri la o lungime de

braț, pe parchet, cu Eurosportul pornit, concentrat în voința de deplasare a bilei de oțel care lasă o pată de talc în căușul dintre umărul și gâtul unui aruncător leton în maiou și chiloți din supraelastic.

După examenul de diplomă nu m-am mai văzut cu nici unul dintre vechii cunoscuți. Perimetrul meu s-a restrâns la un triunghi în care mă deplasam ca o mașinuță trasă cu cheia, cu diferența că eu aveam arcul mai scurt. Casă–serviciu–curtea de la Baricade, unde beam limonadă cu un amic recent, care îmi detalia documentare psihologice, bazele moleculare ale sentimentelor din perspectiva lui Damasio sau cum s-au adeverit previziunile lui Houellebecq, și o tipă din publicitate, cu perspective politice și foarte multă energie. În timp ce îi ascultam, constatam cât de tari erau scândurile băncilor și cât de nasol îți amorțea fundul dacă nu prindeai ora la care pernele de burete stăteau încă aranjate într-un turn, lângă chioșcul de servire. Când se ajungea la subiectul conspirații farmaceutice din sfera *psi*, ea se uita insistent la mine, de mă simțeam ultimul om.

— De ce mă întrebi pe mine?

— Nu ești în domeniu?

— În ce domeniu? Al sondajelor de opinie?

În drum spre Olimpia, a fost ultima dată când am văzut mallul.

— E totuși o mică problemă, i-am zis în mașină. Nu vreau ca tatăl tău să-mi ofere de băut. Mi-e aiurea să-l refuz fără motiv și nu vreau să intru în amănunte.

— Ai probleme cu alcoolul?

— Cu băutul stau bine de 4 luni, dar am cam sărit cu țigările. Dacă sunt odihnit, nu mă văd cu prea mulți oameni și nu beau, mă mențin în rația zilnică.

— Nu-i nici o problemă, o să beau eu ceva și trebuie să conduci tu. Dacă vrei, poți să treci acum la volan.

— Mda, chestia e că n-am carnet, dar mă gândesc că, dacă mă țin cuminte încă un an, o să mă pun să-l iau.

Raluca a pufnit și a plesnit volanul cu palma, fără să-și ia ochii de la drum.